

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 1

4. ledna 2009

Cena: 7 Kč

EKUMENICKÁ NOVOROČNÍ SLAVNOST NA POČEST BISKUPA GORAZDA

Novoroční ekumenická slavnost, které se účastnili představitelé většiny křesťanských církví působících v naší republice, se tentokrát konala v pravoslavném chrámu Cyrila a Metoděje a byla věnována památce biskupa Gorazda.

Připomeňme si ve stručnosti historii chrámu. Na nároží ulice Resselovy a Na Zderaze byl postaven v letech 1730 - 36 barokní kostel podle projektu Kiliána Ignáce Dienzenhofera a Pavla Ignáce Bayera. Významná barokní sálavá stavba byla zasvěcena původně Karlu Boromejskému. Byla součástí sousedního ústavního domova pro kněze ve výslužbě, který byl roku 1783 zrušen a proměněn v kasárna a skladiště. V roce 1866 se budova kněžského domova stala součástí Českého vysokého učení technického a byla pro jeho potřeby adaptována.

Kostel dnes stojí na vyvýšené terase, která vznikla při terénních úpravách okolí v 80. letech 19. století. Je to podélná sálavá stavba, jejíž loď má tři pole, kruchtu a presbyterát. Fresky v interiéru, znázorňující výjevy z legendy sv. Karla, jsou od Karla Schöpfa, autorem štukové výzdoby z roku 1739 je Michal Ignác Palliardi. Původní cibulová střecha věže byla snesena v roce 1883. Kostel byl od svého zrušení upraven a obnoven až v letech 1934 - 35 pro bohoslužebné účely Československé církve pravoslavné. 29. 9. 1935 byl slavnostně zasvěcen Cyrilu a Metodějovi a stal se sídlem pravoslavného biskupa Gorazda. Jeho občanské jméno bylo Matěj Pavlík a původně přestoupil do naší církve. Byl zvolen moravským biskupem a přijal biskupské svěcení v Bělehradě. Po přijetí ústavy v roce 1924 naši církev opustil.

Chrám Cyrila a Metoděje se hluboce zapsal do naší historie za okupace. Ukrývali se zde parašutisté, kteří se účastnili příprav a atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Ukrývalo se jich sedm: rotmistr Josef Valčík ze skupiny Silver A, nadporučík Adolf Opálka ze skupiny Out Distance, rotný Jaroslav Švarc ze skupiny Tin, četař aspirant Josef Bublík a četař Jan Hrubý ze skupiny Bioscope a rotmistr Josef Gabčík a Jan Kubiš ze skupiny Anthropoid. Dva posledně jmenovaní provedli 27. května 1942 atentát na Heydricha. Pátrací akce okupantů znemožňovaly jejich odchod z Prahy. K parašutistům patřil ještě Karel Čurda ze skupiny Out Distance, který se po výsadbku odjel skrýt ke své matce do jižních Čech. Ten nakonec vyzradil Němcům vše o výcviku a lidech, kteří jim pomáhali a u kterých se skrývali. Následné výsledky vedly k objevení úkrytu v chrámu. Příslušníci SS a Gestapa obklíčili kostel i okolí a 18. června 1942 brzy ráno došlo k boji. Hrdinové Opálka, Kubiš a Švarc bojovali s Němci na kůru, zbylí čtyři obránci v kryptě. Nad přesilou Němců nemohli zvítězit, a tak po vyčerpání munice použili poslední náboj k ukončení vlastního života. Když Němci pronikli do kostela, pět parašutistů bylo již mrtvých, dva zemřeli cestou do nemocnice. Kromě mnoha dalších, kteří poskytli parašutistům pomoc, byli popraveni i představitelé pravoslavné církve a chrámu Cyrila a Metoděje, kteří se na ukrytí parašutistů podíleli: biskup Gorazd, předseda církevní obce Jan Sonnenvend, farář Václav Číkl a kaplan dr. Vladimír Petřek. Pravoslavná církev byla v září 1942 zakázána. Po válce byl kostel v letech 1945 - 47

Pravoslavný chrám Cyrila a Metoděje v Resselově ulici v Praze

opraven a byla zpřístupněna i krypta. Památku parašutistů připomíná bronzová pamětní deska s reliéfní postavou parašutisty a duchovního a se jmény hrdinů i jejich ochránců od Františka Bělského, zasazená v roce 1947 na stěnu kostelní krypty. V roce

1951 získala pravoslavná církev právní samostatnost a kostel se stal chrámem metropolitním. Současný ikonostas (průchozí stěna mezi oltářem a prostorem pro věřící) byl vytvořen podle návrhu architekta Vladimíra Alexandroviče Brandta

malířem Vukovičem. V chrámu Cyrila a Metoděje byl 28. 9. 1995 otevřen Národní památník obětí heydrichiády. V roce 2002 byl památník přejmenován na Národní památník hrdinů heydrichiády.

(noe)

BIBLICKÉ PŘÁNÍ K NOVÉMU ROKU 2009

Sestry a bratři,

na počátku nového občanského roku stojíme před neznámou budoucností a současně před novými úkoly. V Písmu svatém nacházíme

řadu Božích zaslíbení a slov povzbuzení. Mezi nimi je i ujištění: „bude tě na tvé cestě provázet zdar (Joz 1,8).“ V Bibli kralické tento verš zní: „šťastný budeš na cestách svých.“ To je i naše přání, aby nás na cestě novým rokem provázal zdar. Vždyť my lidé si navzájem přejeme "šťastný nový rok", "hodně zdaru" a "mnoho úspěchů".

"Zdar" je slovo, se kterým se setkáváme i v Bibli. Znamená to, že se něco povede, že se něco vydaří, že je něco dovedeno ke zdárnému cíli. Dobrý záměr je uskutečněn, naplněn. Jedním z takových míst, kde se o zdaru hovoří, je 1. žalm. Zde je řečeno o věřícím člověku: „vše, co podnikne, se zdaří“ (v. 3). Nebo jak překládá tento žalm Viktor Fischl: „ve všem, co podnikne, uspěje.“ Tato biblická výpověď pro nás musí znít až provokativně. Dovedete si představit člověka, kterému by se všechno vždycky podařilo a třeba hned napoprvé? Takový člověk by musel být hodně sebevědomý a nenesitelný. Není právě i určitý nezdar a neúspěch něčím pozitivním? Například pobídkou k větší pili a úsilí i výzvou k revizi našich záměrů a snah, které nemusejí být vždycky nejlepší. Přesto opakovaný či trvalý nezdar by nás deplal a neprosplal

nám. Proto je oprávněná touha po zdaru i naše vzájemné přání zdaru je namístě.

Můžeme pro zdar našich předsevzetí, záměrů a plánů něco udělat? Nebo jejich uskutečnění je zcela mimo naše možnosti? Jak to říká Kazatel: „A viděl jsem, že běh nezáleží na hbitých ani boj na silných bohatýrech ani chléb na moudrých ani bohatství na rozumných ani přízeň na těch, kteří mají poznání, ale jak kdy každému přeje čas a příležitost“ (Kaz 9,11).

Jsou určité předpoklady pro zdar a úspěch v dobrém slova smyslu. Snažme se je na základě Božího slova rozpoznat. Jedním z nich je naše úsilí. V žalmu je řečeno o člověku: „vše, co podnikne, se zdaří.“ Jaký zdar může očekávat ten, kdo by nic nepodnikal? Jaký zdar může očekávat ten, kdo by se o nic nepokusil? Jaký zdar může očekávat ten, kdo by se pro nic nenasadil? Čteme-li pozorně Bibli, zvláště mudroslovnou literaturu, pak poznáváme, jak velmi je ceněno úsilí a píle člověka (Př 13,4). Spoléhání na Boha není v žádném případě leností a nečinností.

Druhý předpoklad je vyjádřen vztahem zdaru k Božímu slovu, k Božím

Dokončení na str. 3

BISKUP GORAZD A JEHO VZTAH S DR. KARLEM FARSKÝM

Počátkem ledna si připomínáme vznik Církve československé husitské v roce 1920. Osobnost, která je s počátky naší církve spjata, je biskup Gorazd, který se původně jmenoval Matěj Pavlík (26. 5. 1879 - 4. 9. 1942). Spolupracoval s dr. Karlem Farským a dr. Františkem Kovářem i s prof. Aloísem Spisarem. Jednání Klubu reformních kněží ve smíchovském národním domě v Praze dne 8. ledna 1920, kde se rozhodlo o založení nové církve, se však ze zdravotních důvodů nezúčastnil. Léčil se tehdy v jesenických lázních v Dolní Lipové, neboť měl potíže se zrakem. V jednom z dopisů dr. Karlu Farskému píše: „Od lékaře mám nakázán úplný klid, ale jakýsi hlas mne nutká, abych se do toho dal. Dlouho jsem kolísal zvláště následkem výstrah lékařských, abych se nevydal v nebezpečí plného oslepnutí.“ V jiném z dopisů, který byl adresován konsistoři Římskokatolické

církve, je zřejmý jeho příklon k nově se utvářející církvi: „O církve československou se živě zajímám. A pokud stav mých očí, který je velmi nebezpečný, mi dovolí, rád vypomáhám jejím pracovníkům při konání služeb božích, zažívaje v tom velkých vnitřních radostí, vida, jak upřímné hlásání slova božského působí na mysl lidskou a jak ve všech založených československých obcích vzrůstá se duch bratrství...“ Dne 6. července 1920 v den památky mistra Jana Husa sloužil Matěj Pavlík v Kroměříži mši v češtině na náměstí a organizoval v té době církev československou v Kroměříži. Z dopisů, které si psali s dr. Karlem Farským, je zjevné opravdové přátelství obou osobností. A přece každý z nich byl jiný. Farský jako modernistický kněz byl otevřen nové době a v něčem měl velmi radikální názory. Matěj Pavlík zdůrazňoval zase tradici a dogmatické základy křesťanského učení.

Na jaře roku 1921 se stále více Matěj Pavlík přiklání k linii ortodoxního křídla v souvislosti s jednáním se srbskou pravoslavnou církví o svěcení biskupů. Dne 25. září 1921 byl v bělehradském chrámě sv. Michala vysvěcen na biskupa patriarchou Dimitriem za asistence metropolitů. Po návratu na Moravu se ujal úřadu biskupa v československé církvi, ale byl vázán pravoslavným učením a řády. Světíl naše duchovní, mimo jiné i mého pradědečka, který se jmenoval František Oliva. Toto období bývá nazýváno tzv. pravoslavnou krizí, kdy nově založená národní církev hledala svou teologickou orientaci v zápase mezi ortodoxním a modernistickým směrem. Po několika letech zvítězil modernistický směr dr. Karla Farského, který byl převážnou většinou zvolen na sněmu prvním patriarchou v roce 1924. Poslední dopis biskupa

Dokončení na str. 3

Vánoční husa

Na předměstí Vídně žily po válce v čase hladu dvě roztomilé staré dámy. Tenkrát bylo těžké sehnat pro vánoční svátky opravdu sváteční pečínku. A tu se objevila možnost na venkově výměnou za textil získat pěknou živou husu. Slečna Agáta ji přinesla v košíku domů. Hned začala se svou sestrou Emmou husu vykrmovat. Nastalo ráno 23. prosince. Byl krásný zářivý zimní den. Husa, která nevěděla, co se chystá, se vypravila ze svého koše z kuchyně do obývacího pokoje a obě sestry po husím způsobu pozdravila. Obě dámy se na sebe ani očkem nepodívaly. Ne proto, že by se neměly rády, ale protože žádná z nich neměla odvahu husu zabít. „Ty to musíš udělat,“ přikázala sestře Agáta, vzala nákupní tašku a přes důrazný protest vyklidila budoucí místo činu. Když se po čase vrátila, ležela husa na kuchyňském stole s nataženým krkem. Krev sice vidět nebyla, zato bylo vidět dvě milé staré dámy, které se s pláčem objímaly. „Jak... jak...“ vzlykala Agáta „jsi to udělala?“ S pláčem odpovídala Emma: „Tvými prášky na spaní, nacpala jsem je tomu zvířeti do krku. Teď už je... ach, ach...“ ani nemohla dokončit svou zprávu o popravě. „Ale oškubat ji musíš ty,“ dodala nakonec. Obě si svorně poplakaly, až se konečně Agáta vzchopila a začala ještě z teplého tělíčka škubat peří. Peříčko po peříčku padalo do sáčku, který obětavě držela Emma. Protože už bylo k večeru, rozhodly se, že husu vykuchají až ráno.

Druhý den časně ráno byly sestry vzbuzeny podivným rámeusem. Současně se vztyčily ve svých postelích a vykulenými očima a s otevřenými ústy hleděly na otevřené kuchyňské dveře. Jimi právě prošla s hlasitým štěbetáním – jako vždy, ale poněkud se třesouc zimou – oškubaná husa. Tento příběh se skutečně stal! To nejlepší však přijde na konec.

Když jsem k milým dámám o vánočním podvečeru přišla na návštěvu, abych jim předala dva malé dárky, vyšlo mi vstříc podivné zvíře. Jaké zvíře to vlastně je, se dalo poznat jen podle hlavy – ta byla určitě husí. Zbytek těla byl ukryt v rozkošném pruhovaném pulovru, který dámy rychle s láskou zhotovily. Ta št'astná husa žila ještě dalších sedm let a zemřela přirozenou smrtí.

Podle M. Branowitzera-Rodlera
Alena Naimanová

Z kazatelského plánu

VZNIK CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

První světová válka bolestně vrhla stín na církev, neboť ona nesplnila své poslání právě tehdy, kdy bylo světu nejhuř. Svět ji zahanboval svými ranami, svými bolestmi i svými hroby. Odtud zintenzivněni činnosti té části českého duchovenstva, které vědělo, že církev bez Duchů svatých je církví bez života a jako taková nikomu k životu nepomůže. Tito kněží v sobě našli onu reformační sílu, která umožňovala církvě překonat neblahu distancí od světa a hlásat sociálně spravedlivý program na spolehlivých základech evangelia Ježíše Krista.

Vstup: Iz 50,4-7

Tužby:

2. Aby naši církev po cestách své čisté pravdy vedl, v bratrské lásce, zbožnosti, poslušnosti a kázni utvrzoval a učinil z ní úrodnou svou vinici, modleme se k Hospodinu.
3. Aby ve všem duchovenstvu našem sobě věrné služebníky a církví dobré pastýře a kněze milostí svou posvěcoval, modleme se k Hospodinu.
4. A prvnímú našemu patriarchovi Karlu Farskému za jeho svědectví víry a životní dílo duchovní obnovy věčná buď Boží paměť.
5. Aby patriarchu našeho svým požehnáním provázal, laskavou milostí jej posiloval a ve správě církve jeho rozhodování Duchem svatým vedl, modleme se k Hospodinu. (na mnohá léta)

Epištola: Jk 2,12-26
Evangelium: Mt 23,1-32
K obětování: Mt 5,13-16
K požehnání: Iz 29,17-19

Modlitba:

Za církev, ve které jsme našli tebe, Pane, ti děkujeme. Za církev, v níž jsme našli svůj domov, tě velebíme. Za církev konající věrně své poslání tě, Pane, prosíme o požehnání, abychom se tvého příchodu k soudu nemuseli bát. Amen.

Vhodné písně: 111; 112; 123 nebo 161

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církev náleží k reformačním církvím, které mají za základ zbožnost Písma svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny.

(pokračování z minulého čísla)

Postup při dobrovolné soukromé oběti byl tento: Ovečka nebo koza byla postavena před svatyni. Ten, kdo obětoval, položil ruku na hlavu zvířete za znamením, že se s ním ztotožňuje. Pak bylo obětní zvíře zabito na severní straně oltáře a pak – upraveno pro oběť – položeno na dříví a celé spáleno. Tak byl hřích člověka přenesen na oběť, hříšník očistěn a odcházel uklidněn, že si Boha usmířil a žádný hřích mezi ním a Bohem už není.

Lv 5,1-5

Jako Beránka Božího, který snímá hřích světa, označil Pána Ježíše Jan Křtitel.

J 1,29.36

Křesťanům připomínal nevinný bezhříšný Ježíš obětního beránka, který zástupně nesl trest a utrpení místo hříšného člověka, a tak odstranil vinu

smírčí mocí své krve. On je náš beránek velikonoční.

Ef 1,7; 1 Pt 1,19; Ř 5,9; 1 J 1,7;
Žd 9,14; 1 K 5,7; Zj 1,5

Ježíš byl nazván beránkem snad i proto, že jeho ukřižování připadlo na slavnost pascha. Zřejmě tu byl i vliv prorocství Izajášova.

Iz 53,4-10

O své oběti na odpuštění hříchů hovoří sám Pán Ježíš při poslední večeři s učedníky.

Mt 26,28; Mk 14,24; L 22,16.20;
1 K 11,24.25

Ze slov Pána Ježíše odvozuje církev i přijímání večeře Páně. Apoštol Pavel varuje před nehodným přijímáním.

1 K 11,27-28

Druhým motivem pro označení "beránek" pro Ježíše byla vzpomínka na útek Izraele z Egypta. V předvečer

této události pomazali Izraelci veřejně svých dveří krví beránka a když anděl Hospodinův krácel egyptskou zemí a pobíjel všechno prvorozené, označené dveře Izraelců vynechal. Tak byl lid Boží krví beránka zachráněn a mohl odejít z otroctví. Také proto mluví křesťané o Ježíšově krvi, která zachraňuje.

Ex 12,21-24

V knize Zjevení Janova je Kristus označen slovem "beránek" 27x. Viz ukázky.

Zj 5,6.8.12.13; 7,9.10.14.17; 13,8;
14,1.4.10

Nahlédnutím do dějin a zbožnosti Božího lidu jsme se ponořili do jeho myšlenkového světa a jeho symbolické řeči. Snad teď lépe pochopíme i tu píseň, kterou často ve sborech zpíváme: "Beránku Boží, spáso má!"

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková
(pokračování příště)

Nad Písmem

ZROD CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

Ž 119,57-60; 1 Te 2,1-13; J 15,7-11;
Ko 3,16-17; Ef 6,10-19

Před 89 lety se v Praze, v Národním domě na Smíchově sešlo reformní československé duchovenstvo a rozhodlo se zřídit po dlouhých poradách a tajným hlasováním Církev československou.

Vznik nové církve byl vyústěním rozporů v Římskokatolické církvi, kde mnozí kněží vytýkali církvi spjatost s rakousko-uherskou politikou, s Římem, neschopnost reformy v takových otázkách, jako je např. svoboda svědomí každého jednotlivce, bohoslužba v národním jazyce, dobrovolnost celibátu. Dlouze by se dalo o těchto věcech hovořit a jistě by se našla "pro" i "proti" v hodnocení vzniku této nové, národní církve. Faktem je, že tu ta církev existuje, pro mne osobně je to pak místo, kde můj tatínek sloužil Bohu od samého počátku a kde jsem se já narodil a jaksí si nedovedu představit své místo někde jinde.

Tyto dny vzpomínání a bilančování pak vybízejí k díkům za všechna dobrodiní, která jsme od Pána v církvi a jejím prostřednictvím přijali. Také je to čas bilančování. Uvažujeme o její minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Minulost a přítomnost bych shrnul slovy tatínka, který mi na prahu svého více jak devadesátiletého života řekl asi toto: „Vznik církve a její počátky - to bylo obrovské nadšení nás všech. Konali jsme mnoho bohubíhých věcí: stavěli nové sbory, rozjeli sociální činnost, vedli mládež, pořádali výlety, hráli divadlo, byli jsme velcí vlastenci, ale nějak jsme při tom všem zapomněli na Krista, na Bibli, na modlitbu, na to, že bez Boží pomoci přestává být církev církví. A to se nám vymstilo. Když pak přišly zkoušky naší víry, neobstáli jsme. Církev bez Krista byla pro nás jen jednou z institucí a my se pak často dokázali seberealizovat

jinde. Zmizela většina nás a všechny naše děti.“

Je to tak. Bez živého Krista není církev církví. A namísto nějakého naivního nesení kříže je mnohem zajímavější jet v neděli na hory nebo jít na fotbal. Kdybych nevěřil svému Bohu, zařídil bych si život určitě zcela jinak. Namísto účasti na životě jakési křesťanské menšiny je také vždy zajímavější táhnout s mocnou většinou. I tam se přeče dá dělat mnohá užitečná práce, a Boha k tomu ani nepotřebuji.

A přeče to bez Boží pomoci nejde. Kam jsme to nakonec s celým tím naším bezbožným humanismem dopracovali? Kde se to ocitl svět i s celou tou naší láskyplnou, leč bez Kristovy lásky si postačující péčí o budoucnost lidstva? Shnout se to dá asi tak: Boháčci bohatnou, chudáci mrznou. Politici se hádají. Nad hlavami nám hučí bojová letadla, schyluje se k dalším válkám. Nikdo nečiní pokání ze svých hříchů. Proroci nejsou. Církev, duchovně vyprázdňená, rozdělená a stále se dělící, pro většinu lidí nedůvěryhodná a nezajímavá, neví jak dál.

Hlas Kristův však k nám promlouvá: „Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li má slova ve vás, prostě, oč chcete, a stane

se vám. Tím bude oslaven můj Otec, když ponese hojně ovoce a budete mými učedníky.“ Je nejvyšší čas navrátit se k Ježíšovi, k jeho lásce. Je nejvyšší čas uvědomit si, že bez Boha jsme ztraceni. Sebelepší lidská parta nestačí, nestojí-li živý Kristus uprostřed ní.

Někdy to vypadá, jako by tento svět byl na pokraji zkázy. Není však ještě ztracený a nebude všem dnům konec, dokud se někdo za ten svět bude modlit, hledat na modlitbách Boží vůli a pomoc v práci, bude-li tu zjevou Boží vůli pak skutečně plnit. Dokud se někdo za svět modlí a s Boží pomocí něco pro něj dělá, není nic ztraceno. Zůstaneme-li v Kristu a zůstanou-li jeho slova v nás, budou se dít divy. Zač budeme prosit, stane se nám. Protože zůstaneme-li v Kristu, budeme zajisté prosit o dobré věci. A Hospodin má pro nás připraveny dobré věci. V Kristu bude církev církví, i ta naše větev, Církev československá husitská, bude církví a její existence zde bude smysluplná, tedy oprávněná. Jen přijmeme Kristovo evangelium, ne jako slovo lidské, ale jako skutečné slovo Boží. Ono v nás pak také, jako tenkrát, v prvních křesťanech, prokáže svou sílu.

Václav Žďárský

Modlitba za církev

Všemohoucí věčný Bože,
církev naše vypučela z tétohož semene, jež evangeliem svým zasel Velký rozséváč, náš Pán a Mistr Ježíš Kristus.
Tys také Prozřetelností svou sám ji připravil, buditele a zakladatele naše osvítiv svým světlem a nadchnuv duchem pravého hrdinství a nezištné obětavosti; pod ochranou tvou též rostla a útoky nepřatel vítězně překonala. Jsme dílem tvým a tvými navždy zůstat toužíme, jen dobrotivý Otče, stůj při nás nyní, stůj i v budoucnosti, a blahé požehnání tvoje naše dílo provázej.

FRANTIŠEK KOVÁŘ
třetí patriarcha (1946 - 1961)

PRAVDA VÁNOC

Naplnily se dny adventu a z milosti Boží dočkali jsme se doby vánoční. Z Lukášova evangelia čteme zvěst o oné památné chvíli, ve které se zrodila největší láska, jakou svět kdy poznal.

"Bezmocné dítko ležící v jeslích." Podívejme se však na jeho zrození z místa, z něhož je vidět celou jeho existenci Spasitele. To místo je víra, víra, která poznala, že on zemřel na kříži pro nás, že byl pro nás vzkříšen a že jím bude s konečnou platností souzen každý člověk. Jenom na pozadí těchto faktů víry můžeme poznat a říci, že dítě ležící v jeslích je Spasitel, kterýž jest Kristus Pán.

Před Ježíšovým vzkříšením, před smrtí na kříži, před jeho působením, ve chvíli, kdy se narodil a ležel jako bezbranné dítko v jeslích, věděl to o něm jenom Bůh a ti, kterým to bylo Bohem zjeveno. Naše poznání pravdy Vánoc je nám dáno zvěstí proroků a apoštolů a je založeno na Božím díle spásy v celé existenci Pána Ježíše Krista. Jen tak můžeme pochopit, proč Ježíšovo narození znamená: "Sláva na

výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle."

Z Písma svatého víme, že sláva patří k samé Boží podstatě, obklopuje Boha jako světlo. Odráží se také ve všem, co Bůh stvořil. „Nebesa vypravují slávu Boha živého,“ čteme v Žalmu. Vrcholu Boží slávy ve stvoření je dosaženo tam, kde je člověk obrazem Božím, kde Boha v důvěře poslouchá a miluje. K tomu byl člověk Bohem stvořen a určen. Člověk však tento obraz v sobě hříchem zatemnil. Jaký může být konec takového života? Jenom Boží soud. To je odpověď Boží svatosti na lidský hřích.

Bůh je však také nekonečná láska. Jako svatý a milující Otec vydává proto svého Syna, aby se postavil na místo hříšníků, sám bez hříchu aby vzal na sebe jejich vinu a jejich odsouzení. Tak se projevila Boží láska a svatost. Pán Ježíš Kristus je Spasitelem každého, kdo v něho věří. Tak obnovuje se obecnství Boha s člověkem a zároveň Boží obraz v člověku. Proto jeho příchod na svět znamená "sláva na výsostech Bohu".

Znamená také "na zemi pokoj lidem dobré vůle". Pokoj je důkazem Božího smíření s člověkem v Kristu. Vánoční evangelium říká, že Bohu záleží na pokoji s lidmi, protože má lidi rád. Z lásky dal světu svého Syna.

Pravda Vánoc, jak jsme si ji ukázali, není tedy jen ve vánoční poezii a náladě. Pravda Vánoc je ve vrcholně vážné a proto tak radostné zvěsti, že v Pánu Ježíši Kristu dostali jsme ten největší dar, který je darem nejvyšším.

"Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný." Z Otcovy lásky přišlo tedy toto betlémské dítě na naši zem, jako Boží Syn, aby nám otevřel cestu k věčnému životu.

Modleme se: Pane Bože, postavil jsi nás před zázrak Vánoc. Začalo to v Betlémě, kde tvé slovo stalo se tělem. Do světa vstoupila tvá láska. Vzdáváme ti, Pane, díky. To je jediná odpověď, kterou jsme schopni na tvou lásku dát.

Olga Medková

Antonín Jaroslav Puchmajer

Deset let po vydání Thámova básnického almanachu vyšel v roce 1795 pod názvem Sebrání básní a zpěvů almanach nový. Obsahoval básně různých českých literátů a představila se jím skupina básníků v literární historii nazvaná první novočeská škola básnická. Jejím organizátorem i přední tvůrčí osobností byl A. J. Puchmajer, v té době student bohosloví. Formálním pojátkem jeho družiny se stal sylabotnický verš, doporučený Dobrovským.

Almanach byl proto dedikován Dobrovskému jako "původovi" nové české prosodie. Pod Puchmajerovou redakcí vyšel v roce 1797 druhý díl almanachu a v letech 1798, 1802 a 1814, již pod názvem Nové básně, svazky další.

V prvních čtyřech svazcích převládala obsahově nenáročná anakreontská poezie, opěvující víno, lásku a přátelství, která byla v druhé polovině 18. století evropskou módou. Puchmajer a jeho družici většinou vycházeli z cizích předloh, které překládali a upravovali pro českého čtenáře, bez snahy o původnost či náročnost obsahu básní. Hlavním smyslem jejich básnické činnosti bylo získat pro český jazyk a národ vzdělané střední vrstvy, dokázat, že český jazyk je schopný vytvářet všechny tehdy moderní druhy básní.

Puchmajerova anakreontika byla poplatná tehdejší literární módě, ale nevyjadřovala základní ideje a postoje jejich autora, který byl vychován v duchu osvícenského josefinismu a stal se zaníceným hlasatelem českého vlasteneckého slovanství. Tyto podstatné stránky jeho osobnosti, které prostupovaly veškerou činnost, se v literární tvorbě projevovaly nejdříve v úvodcích k jednotlivým almanachům, později i v některých původních básních (Óda na Jana Žižku z Trocnova, 1802, óda Na jazyk český, 1816). Duch anakreontské poezie byl také v příkřím rozporu s osobním životem Puchmajera, "muže i kněze bezúhonného", střídavého ve všem kromě práce.

Vedle organizátorské a tvůrčí práce literární zasluhuje uznání i jeho rozsáhlá činnost jazykovědná a překladatelská. Byl nejplatnějším pomocníkem svého učitele a přítele J. Dobrovského při práci na prvním díle Německo-českého slovníku a Dobrovský mu svěřil práci na dokončení druhého dílu. V roce 1820 vydal Ruskou mluvnici.

Mnoho úsilí věnoval drobné osvětové a vlastenecké práci v místech svého působení. Spolu s hrabětem Kašparem ze Šternberka se zasloužil o to, že se nevelké městečko Radnice poblíž Rokycan stalo významným kulturním střediskem, mimo jiné zde v září 1818 slavnostně zahájil svou činnost vůbec první čtenářský spolek v Čechách.

(red)

Červeném Kostelci, Hronově, Dvoře Králové n/L., Studnici, Náchodě, České Skalici, Rtyni a Úpici. Všude je to líčeno s popisem vřdných osobností oněch událostí – původně řím. katolických kněží. Jsou popsány i zápasy o užívání katolických kostelů novou církví, které byly několik let řešeny okresní politickou správou i zásahy četníků.

Na tuto práci navazuje článek studentky Terezy Mertlíkové "Náboženský duch prvorepublikové doby ve Rtyni v Podkrkonoší" také s několika fotografiemi (od str. 135), který je věnován speciálně této obci.

Třetí krátký článek PhDr. Jiřího Ko-

tyka podává přehled "Práce Fr. K. Potčšila (1864-1935) v ČČS v Pardubicích."

Knih je ukončena děkovným doslovem hradeckého br. biskupa Štěpána Kláska s výzvou k pokračování těchto studií i na rovině náboženských obcí. I když naše farnosti mají většinou kroniky a pamětní knihy ze svých počátků zachovány, jen občas – při jubileích sborů – byly také publikovány pro větší počet čtenářů. (Sám si právě uvědomuji jen cyklostilovanou práci z padesátých let minul. stol. br. Cyrila Jurného "30 let náboženské obce ČČS v Třebíči".)

Radek Hobza

BIBLICKÉ PŘÁNÍ K NOVÉMU ROKU 2009

Dokončení ze str. 1
záměrům, k Boží vůli. Nejde o jakékoliv podnikání, o jakoukoliv aktivitu, ale o dobrou aktivitu člověka, která je inspirována Božím slovem. „Budeš-li rozjímat nad mým zákonem, potom tě bude provázet zárad.“ V žalmu 1. je to vykrešeno obrazem stromu, který vyrůstá v blízkosti potoka, sytí se jeho vláhou a nese plody. A v evangeliu Janově je to vystiženo duchovní pravdou "být v Kristu", tedy žít ve vztahu k němu, být s ním sjednocen (J 15,7). Pak nejdě v případě zradu o pomíjivý chvilkový úspěch, ale o trvalou prosperitu. Když nemáme z toho prospěch jen my, ale také druzí. Nemysleme jen na svůj osobní prospěch, na vyplnění svých sobeckých přání, ale myslíme v souladu s Ježíšem na prospěch druhých. „Každý ať má na myslí to, co slouží druhým, ne to, co slouží jen jemu“ (Fp 2,4). "Úspěšnost", "úspěch" – v tomto slově slyšíme "spěch" – lidské jednání v chvatu, rychlosti a vysilujícím tempu. Naproti tomu jaké slovo obsahuje výraz "zdar"? Ano, slovo "dar". Je nám něco darováno, přijímáme to, co přichází odjinud, co není jen z naší aktivity. A tím se dostáváme ke třetímu předpokladu zradu, kterým je modlitba. Přání zradu se proměňuje v prosbu a stává se modlitbou. Jako je tomu v žalmu 118. „Prosím, Hospodine, pomoz! Prosím, Hospodine, dopřej zradu!“ (v. 25) Když se nám něco nedáří, nedopadne to podle našich představ, pak si uvědomujeme, že potřebujeme Boží pomoc a přízeň. Jestliže o to tolik stojíme, budeme o to usilovat, prosit o to, Bůh nám to dá. Něco se nám v minulosti nezdařilo, v budoucnosti to může vyjít. A když se nám něco podaří, když něco dobře dopadne, pak nás jako věřící to má vést také k modlitbě – k věčnému poděkování Bohu. Jak se zpívá v jedné křesťanské písni: „Díky za toto krásné ráno, díky za každý den

...díky za každý drobný zdar.“
Sestry a bratři, začínáme nový rok s mnohými obavami, co přinese budoucí čas, ale i představami, plány a předsevzetími, tak jako ostatní mnozí lidé v naší vlasti a ve světě. Ale

jako věřící máme možnost začínat s Božím slovem a také s modlitbou, aby nás Dárce a Pán života provázel dny nového roku 2009.

Tomáš Butta, patriarcha
Církve československé husitské

BISKUP GORAZD A JEHO VZTAH...

Dokončení ze str. 1
Gorazda Karlu Farskému je z 6. července 1924: „...poněvadž s vývojem věcí nesouhlasím, považuji za svou povinnost, abych se rozešel s církví československou...“ Nastal rozchod obou dřívějších spolupracovníků i obou směrů. S biskupem Gorazdem odešlo asi 8000 věřících a několik kněží. Karel Farský napsal 18. srpna 1924 dopis, ve kterém vyslovuje lítost nad rozchodem: „Lituji, že jsme se tak museli rozejít...“ Vyslovuje politování nad jednáním přívrženců obou směrů. „Přijímám ujištění, že jsi pro klidný rozchod. Ba více jsem zcela srozuměn s myšlenkou, abychom si nejen nepřekáželi nebo si neodporovali, nýbrž, abychom pracovali souběžně...“ Biskup Gorazd, který později zahynul hrdinskou smrtí za heydrichiády, se stal přední osobností pravoslavné církve u nás. Současně propojuje naše různé křesťanské tradice a dokládá

jejich vzájemnost. Měl zřetelný vliv i na naši církev československou husitskou v jejím počátečním období. Velmi si vážil mistra Jana Husa a českého reformáčního hnutí. Matěj Pavlík byl v obsáhlém písemném styku také s prof. Aloisem Tuháčkem a odtud se zřejmě dostaly některé prvky východní liturgie Jana Zlatoústého do liturgie dr. Karla Farského. Je spojen i s časopisem Český zápas, který se před tím jmenoval Právo národa a který spoluzakládal v roce 1918 s prof. Aloisem Spisarem. Ještě jednu zvláštní okolnost je třeba připomenout. Biskup Gorazd pobýval před svým zatčením ve vile v Horních Počernicích. Zde byl 25. června 1942 v 5 hodin ráno zatčen. Tento dům dnes patří Církvi československé husitské a slouží jako naše modlitebna. Je zde pamětní deska připomínající tohoto statečného Kristova svědka.

Tomáš Butta

RECENZE

POČÁTKY CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ V SEVEROVÝCHODNÍCH ČECHÁCH 1920–25.

(Vydala Pedagogická fakulta univerzity Hradec Králové v nakladatelství LUPUS Trutnov 2008, redigoval vedoucí katedry nábož. výchovy a charitativní práce prof. Vlad. Wolf. 171 stran textu a fotokopii, náklad 500 ks, cena 70 Kč.)
Téma je po úvodu vedoucího katedry zpracováno třemi autory. Nejdelší práce studenta PDF UHK

Vojtěcha Kábrta "Církevní rozkol a vznik ČČS na pomezí Podkrkonoší a Podorlicka se zaměřením na období 1920-30" zabírá 127 stran. Autor kromě tehdejších dokladů z kronik a úředních zápisů sleduje i nejnovejší knihy o tomto tématu (P. Marka, Jaroslava Hrdličku, Davida Frýdla aj.). Na jejich základě popisuje CELKOVOU situaci Římskokatolické církve ve vztahu k modernismu konce 19. století v naší vlasti, která vyvrcholila po vzniku ČSR i založením Církve československé. Po vymezení území postupně probírá náboženského dění v Jaroměři, Machově,

ZPRÁVY

K výročí církve

Celocírkevní bohoslužba k 89. výročí zrodu naší církve se koná 11. ledna od 15 h v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Liturgii vede sbor biskupů, kázat bude pražský biskup ThDr. David Tonzar, Th.D.

(red)

Tříkrálový koncert

Náboženská obec v Kolíně a Olivova nadace v Říčanech pořádají Tříkrálový koncert dětského pěveckého sboru a komorního smyčcového orchestru Vox Bohemica. Na programu jsou skladby Johanna Sebastiana Bacha a Josefa Suka a pásmo vánočních koled. Koncert se koná v úterý 6. ledna od 19 h v Husově sboru v Kolíně (Husovo nám. 273). Vstupné je dobrovolné, výtěžek bude věnován dětem Olivovy léčebny.

(km)

Týden modliteb

Jako každý rok, i letošní leden je měsícem ekumenických událostí. Vedle aliančního týdne nás čeká také tradiční Týden modliteb za jednotu křesťanů, který proběhne ve dnech

18. – 25. ledna 2009. Tématem letošního roku je kratičkový text z knihy proroka Ezechiele: "Budou v tvé ruce jedním celkem."

V brožurě, která je umístěna na webových stránkách naší církve, www.cesh.cz, naleznete jako vždy podněty k zamyšlení, témata dílčích dní modlitebního týdne a průběh ekumenické bohoslužby.

Pro letošní rok byla jako příklad ekumenické spolupráce a díla na Boží vinici vybrána Korea. Brožura také

obsahuje některé doplňující texty právě od křesťanů v této východoasijské zemi a přibližuje místní ekumenickou situaci.

Brožurku najdete na výše uvedených webových stránkách. Náboženské obce, které si nemohou brožuru stáhnout, prosíme, aby kontaktovali Odbor pro vnější vztahy, sestru Kateřinu Děkanovskou: dekanovska@cesh.cz nebo 220 398 114 a brožura jim bude zaslána poštou.

(kd)

Křesťanské rekordy a kuriozity

Řešení z minulého čísla

1. **V Passau:** mají 17974 píšťal, 233 znejších registrů a 4 zvonkohry. Od roku 2007 se ještě rozšiřují a přestávají.

2. **Smart.** V 70 oranžových autech typu Smart konali svou misijní cestu po Německu, Rakousku a Švýcarsku dobrovolníci hnutí Pro Christ v letech 2005/6.

3. **Lukášovo.** Má 1151 veršů.

4. **2,30 m a 110 kg těžká.** Papeži Benediktu XVI. ji v r. 2006 vyrobila firma Wiedemann z Deggendorfu.

5. **Dóm v Ulmu.** Výška věže je

160,90 m. Stojí u západní stěny a byla dokončena v r. 1890.

6. **Ve výšce 2700 metrů** na vrcholu Zugspitze, postavená v r. 1981 a tehdy vysvěcená nynějším papežem.

7. **40 let trvala cesta Izraelců z Egypta do země zaslíbené.**

8. **Žalmy** - 150 žalmů.

9. **V Moskvě,** v Kremlu, nazývá se Car kolokol. Výška 5,87m – největší průměr 6,60m, 190 tun. Nikdy nezavonil, je rozlomený.

10. **Joaš,** sedmiletý král (2. Paralipomenon 24,1).

11. **Modlitba Otče náš** byla vytištěna v r. 1952 v knížce velké 5x5mm.

12. **V Curychu** na věži kostela sv. Petra. Ciferník má průměr 8,70 m a délka ručiček je 6 m a 4 m.

13. **Ararat,** zvaný také Starý Ararat, ležící v dnešním Turecku. Je vysoký 5165 m. Přistála tam Noemova archa (1. Mojžíšova 8,4).

14. **V Bulharsku** v Haskovu na jihu země. Socha je 14 m vysoká a stojí na 17m podstavci. Byla odhalena v r. 2003.

15. **13014,** je zapsáno v Guinnessově knize rekordů 2006: Sběratel Ernie Reda z Kalifornie.

16. **Yamoussoukro,** hl. město Pobřeží Slonoviny: Chrám P. Marie míru - s 18 000 místy k sezení.

17. **Sára, manželka Abrahama** – 56x (a 13x její původní jméno Saraj).

18. **Archa Noemova z r. 1999,** na ostrově Bali. Je 1,5 m dlouhá, 0,64 m široká a 0,18 m vysoká. Na palubě je 71 vyřezaných figurek zvířecích párů.

19. **67,36 m vysoký v Northgate Shopping Center v Seattle (USA).** Stromem byla jedle douglasova. V r. 1950.

20. **4,5 m x 2** (9 loket x 4 lokty). Lože bášanského krále Óga (5. Mojžíšova 3,11).

21. **Z 2,5 milionů** sestavil pan Swoboda z Chicaga. Model je 9 m vysoký.

22. **Poslední večere** – 815 kg másla.

23. **Samson,** který podle knihy Soudců holýma rukama roztrhl lva, chytil 300 lišek a zabil 1000 nepřátelských vojáků.

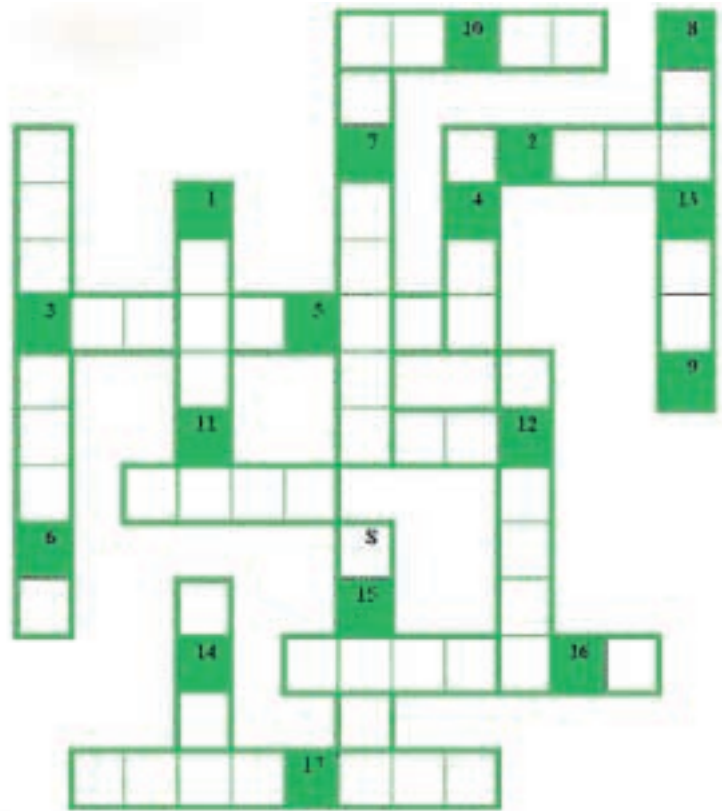
24. **Abdijáš.** Kniha obsahuje jen 21 veršů.

25. **Odstrojené hasičské auto v Paderbornu** (Německo). Sběrka byla pro děti ulice v Kaliningradu.

26. **David** je v Bibli zmíněn 1138x!

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

PRAVÉ SVĚTLO

Slova do doplňovačky byla vybrána z textu J 1,1-14.

9 písmen: narodit se, osvěcovat

8 písmen: přebývat, přijmout

7 písmen: počátek, spatřit

6 písmen: poznat, světlo

5 písmen: pravé, sláva, Slovo

4 písmena: Boží, děti, svět, tělo

(Řešení z minulého čísla: Prorokyně Anna sloužila Bohu v chrámu posty i modlitbami.)

Jana Krajčířiková

Připravila:

Alena Naimanová

(red)

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@cesh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9